

COORDONATĂ
cu Ministerul Educației
al Republicii Moldova

MINISTRU Maia SANDU

№ de înregistrare 75-4

“08” mai 20 15

_____
L.Ș.

APROBATĂ
la ședința Senatului
Universității Academiei de Științe
a Moldovei

RECTOR Maria DUCA

Proces-verbal nr. 7

“12” mai 20 15

_____
L.Ș.

CARTA

Universității Academiei de Științe a Moldovei

Chișinău, 2015

114- Gas

CAPITOLUL I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Universitatea Academiei de Științe a Moldovei este creată prin Decretul Președintelui Republicii Moldova privind înființarea Universității Academiei de Științe a Moldovei nr. 1093-IV din 23.04.2007 (Monitorul Oficial nr. 57-59/276 din 27.04.2007), în temeiul art. 88 lit. j) și al art. 94 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, precum și al art. 40¹ alin.(8) din Legea Învățământului, ca centru de interes național în care se îmbină și se dezvoltă armonios activitățile de învățământ, de cercetare științifică, de inovare și de cultură.
2. Universitatea Academiei de Științe a Moldovei (în continuare - Universitatea) este o instituție de stat de învățământ superior universitar, cu autonomie financiară, nonprofit, care activează în condiții de autogestiune, în baza prevederilor din *Codul educației nr. 152 din 17. 07.2014* (publicat în Monitorul Oficial Nr. 319-324 din 24.10.2014) și *Regulamentul cu privire la modul de funcționare a instituțiilor de învățământ superior de stat în condiții de autonomie financiară* (aprobat prin Hotărâre de Guvern nr. 983 din 22 decembrie 2012), subordonată Academiei de Științe a Moldovei și Ministerului Educației al Republicii Moldova.
3. Universitatea este persoană juridică, de drept public, dispune de bilanț contabil, are conturi bancare proprii, inclusiv în valută străină și își desfășoară activitatea în baza legislației Republicii Moldova, politicilor naționale în domeniul învățământului superior și cercetării-inovării, actelor normative ale Ministerului Educației, Academiei de Științe a Moldovei și prezentei Cartei universitare (Statut).
4. Universitatea dispune de antet și ștampilă cu Stema de Stat și alte atribute, aprobate de Senat, coordonate cu organele de resort.
5. Identitatea Universității este fixată prin:
  - a) denumirea deplină: **Universitatea Academiei de Științe a Moldovei**
  - b) denumirea abreviată: **UnAȘM**
  - c) emblemă și sigiliu aprobat de Senat
  - d) Ziua Universității: se sărbătorește anual la data de **27 aprilie**
  - e) sediul: str. Academiei, 3/2, mun. Chișinău, Republica Moldova, MD-2028.
6. Universitatea este finanțată de la bugetul de stat pentru programele de studii oferite conform Planului (Comenzii de Stat) de pregătire a cadrelor de specialitate și activității de cercetare științifică. Instituția este în drept să obțină venituri din alte surse neinterzise de lege (mijloace financiare care provin din alte surse decât de la Planul de Stat), care pot fi folosite de UnAȘM în conformitate cu Planul de Dezvoltare Instituțională.
7. Autonomia universitară vizează domeniile conducerii, structurării și funcționării instituției, activității didactice și de cercetare științifică, administrării și finanțării și se realizează, în principal, prin:
  - a) organizarea, desfășurarea și perfecționarea procesului de învățământ și de cercetare;
  - b) stabilirea specialităților;
  - c) elaborarea planurilor de studii și a programelor analitice în conformitate cu standardele educaționale de stat;

- d) organizarea admiterii candidaților la studii,
  - e) proceduri de selectare, recrutare și promovare transparente a personalului didactic, științifico-didactic și științific, precum și a celorlalte categorii de personal din instituția de învățământ;
  - f) stabilirea criteriilor de evaluare a activității didactice și de cercetare științifică (strategia de evoluție a carierei profesionale);
  - g) acordarea titlurilor didactice;
  - h) eligibilitatea tuturor organelor de conducere, prin vot secret;
  - i) asistența socială a studenților și personalului, corespunzătoare statutului lor juridic;
  - j) asigurarea ordinii și disciplinei în spațiul universitar;
  - k) identificarea surselor suplimentare de venituri;
  - l) stabilirea relațiilor de colaborare cu diverse instituții de învățământ, centre științifice și organizații din țară și din străinătate.
8. Membri ai Universității sunt personalul științifico-didactic, personalul științific, studenții, masteranzii, doctoranzii, alte persoane angajate în programele de studii universitare, postuniversitare sau stagii de formare continuă, personalul administrativ și auxiliar. În scopul dezvoltării comunității academice de calitate în Universitate, în spiritul bunelor tradiții academice, se consideră membri ai Universității fostele cadre didactice, foștii cercetători, absolvenții Universității, doctorii *Honoris causa* ai UnAȘM, precum și alte persoane cu contribuții semnificative în activitatea UnAȘM.
  9. Libertatea academică consfințește dreptul de a deveni membru al comunității academice, dreptul comunității academice în ansamblu și al fiecărui membru în parte, de a participa la activitățile de învățământ și cercetare ale Universității, precum și la organizarea și conducerea acestora.
  10. Spațiul universitar include ansamblul edificiilor, terenurilor și al altor dotări, aflate la dispoziția membrilor Universității pentru realizarea procesului de învățământ și cercetare, pentru asigurarea condițiilor de existență și studiu, pentru desfășurarea activităților culturale și sportive, precum și pentru activitățile de administrație.
  11. În spațiul universitar se interzice crearea și funcționarea formațiunilor politice, implicarea membrilor Universității în activități de organizare și propagandă politică sau în activități ce încalcă normele generale de moralitate, periclitează integritatea fizică sau psihică a membrilor Universității.
  12. Universitatea aderă la principiile generale ale Magna Carta a Universității Europene (Bologna, 1988), Declarația de la Bologna (1999), la principiile Cartei europene a cercetătorilor și Codului de conduită pentru recrutarea cercetătorilor (2005).
  13. În baza prevederilor Cartei universitare și a legislației Republicii Moldova se vor elabora/revizui regulamente, proceduri și alte acte normative, aprobate de Senat, privind:
    - a) ordinea internă a Universității;
    - b) organizarea și funcționarea Senatului; Consiliului de administrație etc.;
    - c) procedura de alegere/desemnare/revocare a personalului de conducere;
    - d) organizarea și funcționarea facultăților, catedrelor, centrelor de cercetare, etc.;

- e) principiile de gestiune a resurselor universității, politica de contabilitate a universității;
  - f) condițiile de constituire, de stabilire a destinației și de utilizare a propriilor fonduri;
  - g) condițiile de încheiere a contractelor cu instituții publice și agenți economici în scopul realizării unor programe sau proiecte de cercetare fundamentală și aplicativă, de creație artistică, de transfer tehnologic și de perfecționare a calificării profesionale a specialiștilor;
  - h) principii generale de construire, modernizare, gestionare și utilizare a bazei materiale a instituției de învățământ superior, aferente procesului de învățământ și cercetării științifice;
  - i) principiile de cooperare cu instituții de învățământ superior din străinătate și de aderare la organizații europene și internaționale;
  - j) modul de administrare a drepturilor de proprietate intelectuală în UnAȘM;
  - k) concursul de admitere;
  - l) organizarea și funcționarea școlilor doctorale și a postdoctoratului;
  - m) acordarea burselor și altor forme de sprijin material studenților ciclului I, II și III de studii;
  - n) activitatea științifică;
  - o) principiile de colaborare a universității cu sindicatele și organizațiile studentești;
  - p) concursul pentru ocuparea posturilor didactice, didactico-științifice și științifice;
  - q) evaluarea periodică a personalului didactico-științific;
  - r) evaluarea performanțelor profesional - științifice ale studenților;
  - s) normele de etică și deontologie academică;
  - t) acordarea titlurilor onorifice;
  - u) orice alte aspecte considerate relevante de către Senat și care corespund legislației în vigoare.
14. Evaluarea calității în UnAȘM reprezintă un ansamblu complex de activități de autoevaluare, evaluare internă și evaluare externă a calității, în conformitate cu standardele de acreditare, criteriile și indicatorii aprobați.
  15. Autoevaluarea și evaluarea internă a calității sînt coordonate și realizate de către Consiliul de asigurare a calității, Comisia de asigurare a calității, responsabilii de calitate la nivelul fiecărei subdiviziuni.
  16. Evaluarea calității vizează: capacitatea instituțională, eficiența procesului de instruire, rezultatele academice, calitatea programelor de formare profesională inițială și continuă, rezultatele cercetărilor științifice, etc.
  17. În scopul asigurării calității, sporirii eficienței, asigurării vizibilității internaționale și concentrării resurselor disponibile, Universitatea, conform legislației în vigoare:
    - a) se poate asocia în consorții cu alte instituții de învățământ superior, organizații de cercetare, dezvoltare, inovare din țară și de peste hotare în baza unui contract de parteneriat;
    - b) poate obține statutul de filială a altor instituții de învățământ superior din țară sau de peste hotare;
    - c) poate fuziona cu alte instituții de învățământ, formînd o singură instituție de învățământ cu statut de persoană juridică.

CAPITOLUL II.

MISIUNEA, PRINCIPIILE ACADEMICE ȘI OBIECTIVELE PRIORITARE ALE UNIVERSITĂȚII

18. Misiunea Universității constituie asigurarea obținerii unor cunoștințe competitive, bazate pe integrarea învățământului superior, științei și inovării, promovarea cercetării, afirmarea culturii și științei în circuitul mondial de valori și contribuția la dezvoltarea societății în cadrul unui stat de drept și democrat, păstrând cele mai bune tradiții academice și universitare.
19. Pentru îndeplinirea misiunii sale, Universitatea își propune următoarele obiective prioritare:
  - a) instruirea studenților în aspectul dezvoltării și integrării acestora într-o societate modernă;
  - b) asigurarea excelenței în predare prin aplicarea tehnologiilor educaționale moderne;
  - c) identificarea și valorificarea capacităților individuale ale fiecărui student;
  - d) dezvoltarea armonioasă a personalității studenților, stimularea creativității tinerilor educarea lor în spiritul valorilor umane naționale și universale;
  - e) formarea unei personalități capabile să ia decizii privind propria carieră, să contribuie la crearea propriilor trasee de dezvoltare intelectuală și profesională și să se integreze în viața socială;
  - f) organizarea predării și însușirii cunoștințelor, în vederea formării de specialiști cu pregătire superioară pentru învățământ, știință, cultură, artă, activități sociale și economice, precum și pentru formarea continuă a studenților, în spiritul progresului și al cunoașterii;
  - g) crearea oportunităților de formare profesională pe parcursul întregii vieți;
  - h) organizarea unei cercetări competitive, prin dezvoltarea de școli științifice și direcții de cercetare; participarea la realizarea de proiecte științifice de interes național;
  - i) formarea, dezvoltarea, transmiterea și diseminarea valorilor culturale și științifice;
  - j) promovarea relațiilor de cooperare europeană și internațională, integrarea în spațiul unic al învățământului superior și aria europeană de cercetare științifică și inovare;
  - k) promovarea pluralismului opiniilor, a analizelor critice și constructive, respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale individului și cetățeanului în statul de drept;
  - l) asigurarea bazei materiale corespunzătoare pentru desfășurarea tuturor acestor activități, precum și a unor condiții de muncă și viață adecvate pentru toți membrii Universității.
20. Obiectivele Universității vor fi realizate prin următoarele tipuri de activități:
  - a) pregătirea în Universitate, în comun cu organizațiile din sfera științei și inovării ale AȘM și centrele universitare internaționale, a cadrelor la diferite specialități, prin studii de licență, masterat, doctorat, postdoctorat;
  - b) organizarea cercetării științifice pe bază de programe și proiecte obținute prin concurs;
  - c) editarea de reviste științifice periodice, neperiodice, monografii, manuale, cursuri și îndrumări metodice, literatură artistică, istorică etc.
  - d) organizarea de simpozioane, conferințe, colocvii, expoziții, concerte, concursuri etc.;
  - e) antrenarea în activitatea de instruire și de cercetare științifică a cadrelor profesionale din alte țări;
  - f) organizarea stagiilor de practică pentru studenți în centrele științifice și universitare din

- țară și străinătate;
- g) formarea continuă a cadrelor didactice în universitățile și centrele științifice din străinătate în baza acordurilor de colaborare;
  - h) fondarea diferitor centre de instruire, cercetare și inovare etc.;
  - i) participarea la alte activități legale în măsura posibilităților și a necesităților.
21. Activitatea Universității este reglementată prin Carta universitară, Regulamentul de ordine internă, ordinele și dispozițiile emise de conducerea Universității, alte regulamente aprobate de Senat.
  22. Universitatea, în activitatea sa, va respecta următoarele principii academice:
    - a) principiul autonomiei universitare și libertății academice;
    - b) principiul responsabilității publice;
    - c) principiul conducerii strategice;
    - d) principiul gestionării eficiente și transparente;
    - e) principiul eticii profesionale.
  23. Universitatea are toate drepturile persoanei juridice, inclusiv:
    - a) să desfășoare nestingherit, independent sau în colaborare cu alte organizații, activitățile prevăzute de Carta universitară;
    - b) să încheie orice tranzacții, convenții și contracte cu persoane fizice și juridice din țară și din străinătate, în conformitate cu legislația în vigoare;
    - c) să aplice programe și planuri de învățământ, metode de instruire proprii, dar care să asigure realizarea standardelor educaționale de stat;
    - d) să stabilească modalitatea de administrare și sursele de finanțare, altele decât cele aferente planului (Comenzii de Stat) de pregătire a cadrelor de specialitate și activități de cercetare științifică;
    - e) să creeze filiale, reprezentanțe pe teritoriul Republicii Moldova și în străinătate;
    - f) să facă parte din asociații, societăți, uniuni etc. conform legislației în vigoare;
    - g) să folosească credite din băncile țării și din străinătate;
    - h) să îndeplinească diverse tipuri de activitate în interesul dezvoltării și prosperării etc.
  24. Universitatea își asumă toate obligațiile specifice persoanei juridice, inclusiv:
    - a) să respecte legislația Republicii Moldova, actele normative ale Guvernului, politicile naționale în domeniul învățământului superior și cercetării-inovării;
    - b) să asigure eficiența managerială, eficiența și eficacitatea utilizării resurselor;
    - c) să respecte libertatea academică a personalului didactic, didactic-auxiliar și de cercetare precum și drepturile și libertățile studenților, masteranzilor, doctoranzilor și postdoctoranzilor;
    - d) să-și organizeze activitatea prin respectarea standardelor educaționale de stat;
    - e) să angajeze și să remunereze personalul conform legislației muncii.
  25. Pentru desfășurarea unor activități menite să contribuie la realizarea misiunii și obiectivelor prioritare ale Universității, aceasta se poate asocia în clustere cu alte universități, instituții, organizații din sfera științei și inovării alte persoane juridice din țară sau din străinătate, în baza contractelor de asociere conform legislației Republicii Moldova.

CAPITOLUL III. STRUCTURA, ORGANIZAREA ȘI CONDUCEREA UNIVERSITĂȚII

Secțiunea 1. Structură

26. Structura Universității include subdiviziuni administrative, didactico-metodice (facultăți, catedre, laboratoare), de cercetare (centre/laboratoare științifice) și administrativ-auxiliare.
27. În Universitate funcționează următoarele organe de conducere, administrativ - consultative:
  - a) Senatul;
  - b) Consiliul pentru dezvoltare strategică instituțională;
  - c) Consiliul științific;
  - d) Consiliul de administrație;
  - e) Consiliul facultății.

a) Senatul

28. Senatul este organul colectiv suprem de conducere, format din personal științifico-didactic și nedidactic, ales prin votul secret al corpului profesoral-didactic al facultăților, departamentelor, centrelor științifice, din studenți, aleși de formațiunile academice și asociațiile studențești, din reprezentanți ai organelor sindicale, pe un termen de cinci ani (sincronizat cu durata mandatului rectorului) în conformitate cu regulamentul instituțional elaborat în baza unui regulament-cadru aprobat de Ministerul Educației.
29. Durata mandatului membrilor Senatului din rândul studenților este de un an, cu posibilitatea reînnoirii mandatului.
30. Rectorul, prorectorii, decanii, șefii de subdiviziuni, președintele comitetului sindical, directorii școlilor doctorale sînt membri ai Senatului din oficiu. Numărul reprezentanților în Senat ai fiecărei facultăți și subdiviziuni se desemnează conform principiului egalității în drepturi a facultăților, catedrelor și subdiviziunilor.
31. Președintele Senatului este rectorul.
32. Organizarea și pregătirea ședințelor Senatului este asigurată de secretarul științific al Senatului.
33. Senatul se întrunește în ședință ordinară o dată la două luni sau în ședințe extraordinare, convocate de rector sau la cererea Biroului Senatului ori a unei treimi din membrii Senatului.
34. Senatul are următoarele atribuții:
  - a) asigură respectarea principiului libertății academice și al autonomiei universitare;
  - b) elaborează și aprobă Carta și regulamentele interne ale Universității;
  - c) examinează și aprobă Planul de dezvoltare strategică a Universității;
  - d) aprobă bugetul anual al Universității și rapoartele privind executarea bugetului;
  - e) validează deciziile Consiliului de administrație;
  - f) aprobă fondarea/desființarea facultăților, catedrelor sau altor unități de cercetare și administrative în baza propunerilor consiliilor facultăților /propunerilor rectorului;
  - g) elaborează și aprobă metodologiile și regulamentele de organizare a activităților și programelor academice, de cercetare din cadrul instituției, precum și metodologiile și regulamentele de recrutare, angajare și evaluare a cadrelor didactice;

- h) aprobă planurile de învățământ și introduce eventualele modificări în concordanță cu standardele educaționale de Stat;
  - i) aprobă rezultatele concursurilor pentru ocuparea posturilor didactice de conferențiar și profesor și le supune spre confirmare Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare;
  - j) aprobă structura organizatorică și funcțională a instituției de învățământ;
  - k) elaborează și aprobă regulamentul privind modul de alegere a rectorului, în baza regulamentului-cadru aprobat de Ministerul Educației;
  - l) confirmă, fără drept de modificare, lista membrilor Consiliului pentru dezvoltare strategică instituțională;
  - m) aprobă Regulamentul de desfășurarea a concursului de admitere, precum și cifra de școlarizare pentru anul viitor;
  - n) reglementează competențele și activitatea Biroului Senatului și ale Consiliului de administrație;
  - o) aprobă propunerile Biroului Senatului privind conferirea titlurilor onorifice;
  - p) adoptă alte decizii vizând misiunea și obiectivele Universității.
35. Biroul Senatului alcătuit din rector, prorectori și secretarul științific asigură conducerea operativă a Universității.
36. La ședințele Biroului Senatului pot participa decanii, șefii de subdiviziuni, președintele comitetului sindical al colaboratorilor, președintele Senatului studentesc și alți invitați după caz.
37. Biroul Senatului are următoarele competențe:
- a) asigurarea îndeplinirii hotărârilor Senatului și rezolvarea problemelor curente în perioada dintre ședințele Senatului;
  - b) înaintează Senatului spre aprobare regulamentele interne, avizare propuneri de înființare / desființare a facultăților, catedrelor, instituirea unor comisii axate pe anumite probleme și supunerea votului Senatului privind componența nominală a acestora;
  - c) propune Senatului modul de desfășurare a concursului de admitere, precum și cifra de școlarizare pentru anul viitor;
  - d) examinează și propune Senatului spre aprobare acordarea unor distincții, mențiuni și premii colaboratorilor, studenților, doctoranzilor pentru activitate științifică deosebită; elaborarea manualelor, monografiilor, materialelor didactice, etc.
38. Senatul este în drept să pună în dezbatere orice problemă referitoare la procesul de învățământ și de cercetare științifică, precum și cele ce țin de activitatea universității.
39. Deciziile Senatului se confirmă prin ordinul rectorului;
40. Senatul universitar se consideră dizolvat în ziua întrunirii noului Senat desemnat prin alegeri.

b) Consiliul pentru dezvoltare strategică instituțională

41. Consiliul pentru dezvoltare strategică instituțională se constituie din nouă membri:
- b) trei membri desemnați: de Ministerul Educației – un membru, de Ministerul Finanțelor – un membru, de ministerul de resort – un membru, care nu au calitatea de salariat în cadrul ministerelor respective;

- c) doi membri din rîndul cadrelor didactice titulare care nu dețin funcții de conducere și nu sînt membri ai Senatului, selectați prin vot secret de adunarea generală a membrilor consiliilor facultăților și a reprezentanților studenți din Senat și din consiliile facultăților;
  - d) doi membri delegați din partea Senatului care sînt experți externi și nu au calitatea de titulari ai instituției respective;
  - e) rectorul;
  - f) prorectorul responsabil de probleme financiare.
42. Membrii Consiliului pentru dezvoltare strategică instituțională se desemnează pentru un mandat de 5 ani.
43. Președintele Consiliului pentru dezvoltare strategică instituțională este ales de membrii acestuia. Angajații instituției nu pot fi aleși în funcția de președinte al Consiliului pentru dezvoltare strategică instituțională.
44. Componența Consiliului pentru dezvoltare strategică instituțională trebuie să includă economiști și juriști. Persoana desemnată de Ministerul Finanțelor trebuie să dețină competențe specifice privind monitorizarea și auditarea financiară.
45. La constituirea Consiliului pentru dezvoltare strategică instituțională se respectă principiul egalității de gen.
46. Consiliul pentru dezvoltare strategică instituțională se întrunește cel puțin o dată în trimestru, la inițiativa președintelui sau a cel puțin 1/3 din numărul membrilor.
47. Consiliul pentru dezvoltare strategică instituțională:
- a) coordonează elaborarea Planului de dezvoltare strategică privind viziunea, misiunea, strategia de dezvoltare a instituției de învățămînt și acțiunile principale pentru o perioadă de cel puțin 5 ani și îl prezintă Senatului pentru aprobare;
  - b) monitorizează, evaluează eficiența utilizării resurselor financiare și prezintă Senatului pentru aprobare proiectul bugetului universității;
  - c) asigură managementul instituțional privind drepturile de proprietate intelectuală și de transfer tehnologic;
  - d) ia decizii, cu avizul favorabil al Senatului, privind: dezvoltarea și consolidarea patrimoniului instituției, cu cel puțin 2/3 din numărul voturilor membrilor; inițierea și închiderea programelor de studii, cu cel puțin 2/3 din numărul voturilor membrilor; metodologia de salarizare și stimulare a personalului; activitățile de antreprenariat, parteneriatele public-private și cooperarea cu mediul de afaceri; angajarea în consorții și fuzionarea cu alte instituții de învățămînt superior;
  - e) organizează și desfășoară alegerile pentru postul de rector în conformitate cu regulamentul instituțional de organizare și desfășurare a alegerilor elaborat în baza Regulamentului – cadru al Ministerului educației.
48. Rectorul și președintele Consiliului pentru dezvoltare strategică instituțională sînt responsabili de asigurarea respectării obligațiilor ce derivă din principiul de responsabilitate publică.

c) Consiliul științific

49. În cadrul Universității, în baza parteneriatului cu organizațiile din sfera științei și inovării,

funcționează Consiliul științific.

50. Consiliul științific este condus de un președinte numit în bază de concurs public.
51. Membrii Consiliului științific sunt desemnați în baza unei metodologii aprobate de Senat.
52. Principalele atribuții ale consiliului Științific sunt:
  - a) elaborarea strategiei de cercetare a instituției;
  - b) elaborarea Regulamentului instituțional de organizare și desfășurare a programelor de studii de doctorat;
  - c) aprobarea deciziilor privind înființarea și desființarea școlilor doctorale;
  - d) coordonarea parteneriatului cu organizațiile din sfera științei și inovării.

d) Consiliul de administrație

53. Administrarea operativă a Universității este asigurată de Consiliul de administrație.
54. Rectorul, prorectorii, șefii de subdiviziuni, președintele comitetului sindical sunt membri ai Consiliului de administrație în virtutea funcțiilor lor. De asemenea, în componența Consiliului se includ și reprezentanți ai studenților și/sau al doctoranzilor (20-25%). Președintele Consiliului de administrație este rectorul.
55. Ședințele ordinare ale Consiliului de administrație se realizează o dată la două luni, iar cele extraordinare – după necesitate. Deciziile Consiliului de administrație se adoptă cu majoritatea simplă.
56. Atribuțiile Consiliului de administrație:
  - a) coordonează întreaga activitate administrativă;
  - b) asigură executarea deciziilor Senatului în domeniul de administrare și finanțare;
  - c) gestionează mijloacele financiare, inclusiv cele alocate din Bugetul de stat prin conturi bancare;
  - d) stabilește cuantumul taxelor de studii, de cazare în cămine, conform metodologiei aprobate de Guvern, precum și pentru serviciile acordate și lucrările executate contra plată;
  - e) examinează chestiunile privind activitatea serviciilor administrative și gospodărești;
  - f) aprobă devizul anual de venituri și cheltuieli, darea de seamă contabilă și contul veniturilor și pierderilor;
  - g) aprobă devizul de cheltuieli și alte operațiuni financiare, referitoare la asigurarea informațională și tehnico-materială a procesului didactico-științific, ameliorarea condițiilor de muncă și de trai, organizarea odihnei colaboratorilor și studenților, la reparații capitale și curente;
  - h) examinează și propune măsurile necesare pentru optimizarea cheltuielilor, economisirea resurselor și obținerea de noi surse financiare;
  - i) aprobă reducerea sau scutirea de taxa școlară conform actelor normative;
  - j) aprobă acordarea burselor de studii și sociale etc. pentru studenți și doctoranzi;
  - k) întreprinde măsuri ce vor asigura securitatea și integritatea patrimoniului universitar;
  - l) supraveghează și după necesitate, ia măsuri de asigurare a desfășurării construcțiilor capitale și a reparațiilor curente ale blocurilor de studii, căminelor studentești și altor bunuri imobile;

- m) ia decizii referitoare la asigurarea condițiilor normale de desfășurare a procesului didactico-științific, de trai și activitate a studenților și colaboratorilor;
- n) gestionează activitățile de cazare a studenților și doctoranzilor.

e) Consiliul facultății

- 57. Consiliul facultății este organul suprem de conducere al facultății, care se alege în conformitate cu actele normative în vigoare.
- 58. Consiliul facultății este constituit din cadre didactico-științifice, studenți/masteranzi și doctoranzi. În Consiliu sunt prezentate toate subdiviziunile facultății, în baza respectării principiului egalității în drepturi.
- 59. Decanul facultății este președinte al Consiliului facultății.
- 60. Consiliul facultății se întrunește în ședințe ordinare, conform planului de lucru stabilit la începutul fiecărui an de studii, sau în ședințe extraordinare la convocarea decanului, sau la cererea a cel puțin 1/3 din numărul membrilor Consiliului.
- 61. Consiliul Facultății are următoarele competențe:
  - a) determină strategia dezvoltării Facultății, corelată cu planul strategic al Universității;
  - b) propune pentru aprobare Senatului modificări în structura Facultății;
  - c) propune, în conformitate cu legislația în vigoare, candidaturi pentru ocuparea posturilor de rector al Universității și de decan al Facultății;
  - d) alege și realege în posturi lectorii și asistenții universitari;
  - e) examinează și prezintă Senatului pentru aprobare planurile de învățământ conform specialităților, programele de învățământ la disciplinele respective;
  - f) analizează rezultatele pregătirii generale și profesionale a studenților (rezultatele sesiunilor de examene, ale stagiilor de practică, etc.), examinează problemele cu privire la contingentul de studenți (transferul de la o formă de studii la alta, studiul în paralel la o a doua specialitate sau cu termen redus, etc.);
  - g) aprobă planurile de cercetare științifică și de perfecționare a cadrelor didactico-științifice;
  - h) înaintează conducerii Universității propuneri privind prelungirea activității cadrelor didactice care au vârsta de pensionare;
  - i) examinează și propune spre aprobare în modul stabilit deschiderea unor noi specialități;
  - j) anual aprobă și propune pentru confirmare Senatului raportul decanului cu privire la activitatea didactico-științifică a facultății;
  - k) îndeplinește orice alte atribuții prevăzute de legislația în vigoare.

Secțiunea 2. Organizare

- 62. Activitățile didactico-științifice prevăzute în programele de studii și formare profesională sunt gestionate în cadrul:
  - a) facultăților;
  - b) catedrelor.

a) Facultatea

- 63. Facultatea este o subdiviziune didactico-științifică și administrativă a Universității, care are ca

scop organizarea pregătirii specialiștilor de înaltă calificare și cadrelor științifice în unul sau mai multe domenii și pe specialități, realizarea activității metodice, educaționale și de cercetare științifică.

64. Structura organizatorică a Facultății este aprobată prin decizia Senatului, cuprinde catedre, laboratoare științifico-didactice, centre și alte subdiviziuni.
65. Conducerea facultății este realizată de către decan.
66. Facultatea are următoarele atribuții:
  - a) coordonarea activităților didactice și de cercetare ale catedrelor și altor subdiviziuni și implementarea rezultatelor lor;
  - b) formarea specialiștilor prin învățământ de zi, și/sau cu frecvență redusă, la distanță, studii individuale și prin programe de formare profesională continuă;
  - c) asigurarea calității studiilor.
67. Înființarea, reorganizarea și suspendarea activității facultății se realizează la propunerea Senatului.
68. Decanul răspunde pentru activitatea sa în fața Consiliului facultății, Senatului și rectorului.

b) Catedra

69. Catedra este o subdiviziune structurală a facultății, care funcționează în baza prevederilor legislației în vigoare, Cartei universitare, regulamentelor și instrucțiunilor instituției de învățământ superior.
70. Catedra are drept scop organizarea și realizarea la nivel înalt a activităților didactice și științifice, metodice, consultative la una sau mai multe unități de curs (discipline) înrudite.
71. Înființarea și suspendarea funcționării Catedrei se stabilește de către Consiliul facultății și se confirmă de către Senat.
72. Catedra are următoarele atribuții:
  - a) planificarea, organizarea și realizarea procesului didactic;
  - b) organizarea cercetărilor științifice;
  - c) evaluarea activităților didactice, metodice și de cercetare;
  - d) asigurarea metodică a procesului didactic;
  - e) asigurarea calității studiilor, etc.
73. Efectivul catedrei cuprinde posturi didactice și didactico-auxiliare.
74. Pentru anumite cursuri de specialitate Universitatea poate invita profesori performanți din învățământul universitar, cercetători din organizațiile din sfera științei și inovării, care vor preda cursuri de lecții prin cumul.
75. Șeful catedrei răspunde pentru activitatea sa în fața catedrei, Consiliului facultății, decanului, Senatului și rectorului.

Secțiunea 3. Conducere

76. Personalul de conducere este format din rector, prorector, decan, prodecan, șef secție/subdiviziune, șef catedră/laboratoare.
77. Conducerea operativă a instituției de învățământ superior este asigurată de rector, asistat de

- prorectori (Biroul Senatului) cu sprijinul Consiliului de administrație.
78. Rectorul este executorul de buget al instituției de învățământ superior.
  79. Rectorul se alege de către adunarea generală a cadrelor didactice și științifice titulare și a reprezentanților studenți din Senat și din consiliile facultăților cu votul majorității membrilor conform regulamentului instituțional elaborat în baza regulamentului cadru al Ministerului Educației.
  80. Inițierea procesului de alegere a rectorului se face de către Consiliul pentru dezvoltare strategică instituțională prin publicarea unui anunț cu 2 luni înainte de expirarea mandatului rectorului în exercițiu.
  81. În postul de rector pot fi aleși candidații care dețin titluri științifice sau științifico-didactice și au experiență de cel puțin 5 ani în învățământul superior și cercetare.
  82. Candidații la postul de rector membri ai Consiliului pentru dezvoltare strategică instituțională nu pot participa la procesul de organizare și desfășurare a alegerilor.
  83. Dosarele candidaților la postul de rector se depun la Consiliul pentru dezvoltare strategică instituțională, care verifică corespunderea acestora conform regulamentului. Alegerile pot avea loc în cazul în care au fost înregistrate dosarele a cel puțin 2 candidaturi eligibile.
  84. Consiliul pentru dezvoltare strategică instituțională face publică lista candidaților eligibili și organizează procesul de alegere a candidatului la funcția de rector de către adunarea generală a cadrelor didactice și științifice titulare și a reprezentanților studenți din Senat și din consiliile facultăților. Alegerile se realizează prin vot universal, direct, secret și liber exprimat.
  85. Rectorul este confirmat în post, în baza rezultatelor alegerilor, prin ordinul fondatorului, în termen de cel mult 3 luni.
  86. Rectorul poate fi eliberat din funcție înainte de expirarea mandatului la inițiativa majorității membrilor Senatului sau a Consiliului pentru dezvoltare strategică instituțională, a fondatorului, prin decizia adunării generale a cadrelor didactice și științifice titulare și a studenților din Senat și din consiliile facultăților, cu votul majorității membrilor, în caz de:
    - a) îndeplinire necorespunzătoare a condițiilor specificate în contractul individual de muncă și în Carta universitară;
    - b) nerespectarea următoarelor obligații de responsabilitate publică:
      - aplicarea reglementărilor în vigoare cu privire la asigurarea și evaluarea calității în învățământul superior;
      - aplicarea politicilor de echitate și etică universitară;
      - asigurarea eficienței utilizării resurselor și a calității actului managerial;
      - asigurarea transparenței proceselor decizionale și a activităților desfășurate, conform legislației în vigoare;
      - respectarea libertății academice a personalului didactic și științific, precum și a drepturilor și libertăților studenților.
  87. Rectorul numește prorectorii pe perioada mandatului în termen de cel mult 6 luni de la data investirii în funcție.
  88. Rectorul inițiază, prin intermediul comisiilor de concurs aprobate de Senat, concursul pentru funcția de decan și șef de departament/catedră, conform regulamentului instituțional, în termen

- de cel mult 6 luni de la stabilirea postului vacant.
89. Funcția de rector, prorector și decan poate fi deținută de una și aceeași persoană nu mai mult de două mandate consecutive, a câte 5 ani fiecare.
  90. Fondatorul încheie un contract individual de muncă cu rectorul, care include și prevederi ce țin de condițiile de salarizare. Acestea se stabilesc de către fondator la propunerea Senatului. Rectorul încheie un contract individual de muncă cu prorectorul.
  91. Pentru accesarea mijloacelor financiare publice, rectorul încheie contracte cu Ministerul Educației sau cu organele centrale de resort.
  92. În limitele competenței administrativ-juridice și în baza legislației în vigoare Rectorul îndeplinește următoarele atribuții:
    - a) efectuează conducerea generală a activității Universității, emite ordine și dispoziții de reglementare a acestora;
    - b) asigură conducerea operativă a Universității împreună cu Biroul Senatului;
    - c) coordonează activitatea Senatului;
    - d) elaborează și perfectează documentația necesară pentru activitatea normală a Universității;
    - e) organizează activitatea Biroului Senatului și a tuturor subdiviziunilor universitare;
    - f) reprezintă Universitatea în toate organele și organizațiile statale și nestatale, în relațiile interuniversitare naționale și internaționale și în relații cu persoane fizice și juridice;
    - g) dirijează și controlează utilizarea fondurilor provenite de la buget și a veniturilor din alte surse, încheie contracte, eliberează procuri etc.;
    - h) poate delega oricare dintre competențele sale prorectorilor, pe baza deciziei scrise;
    - i) aprobă înmatriculări și exmatriculări ale studenților;
    - j) numește și eliberează din funcție personalul tehnic și administrativ;
    - k) semnează acordurile internaționale și toate tipurile de acte de studii eliberate de Universitate;
    - l) desemnează prorectorul, care îl înlocuiește în perioada absenței din Universitate;
    - m) aprobă atribuțiile de funcție ale prorectorilor și secretarului științific al Senatului, precum și a personalului aflat în subordonare directă;
    - n) analizează permanent starea și nivelul material-tehnic al Universității și subdiviziunilor sale, înaintând în fața organelor ministeriale și guvernamentale diverse propuneri întru ameliorarea bazei tehnico-materiale și dezvoltării ei ulterioare;
    - o) stimulează material și moral activitatea personalului didactico-științific, administrativ și auxiliar;
    - p) aplică sancțiuni disciplinare membrilor comunității universitare în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.
  93. Rectorul prezintă anual Senatului, Consiliului pentru dezvoltare strategică instituțională și fondatorilor un raport privind activitatea instituției, care se publică pe pagina web oficială a instituției.

CAPITOLUL IV.

RESURSELE UMANE ALE UNIVERSITĂȚII

94. Resursele umane ale universității se constituie din:
  - a) personal științifico-didactic: lector universitar, conferențiar universitar, profesor universitar;
  - b) personal științific: cercetător științific, cercetător științific superior, cercetător științific coordonator, cercetător științific principal;
  - c) personal didactic: asistent universitar, formator;
  - d) personal didactic auxiliar: bibliotecar, informatician, metodist, laborant;
  - e) alte categorii de personal: personal administrativ și tehnic, secretar-referent, tehnician, inginer-tehnician, personal auxiliar și de deservire.
95. Personalul universității pot aspira la următoarele titluri:
  - a) științifice – doctor și doctor habilitat;
  - b) științifico-didactice – conferențiar universitar și profesor universitar.
96. Titlurile științifico-didactice de conferențiar universitar și de profesor universitar se conferă de către Senatul universității, în funcție de domeniul științific, și se confirmă de către autoritatea națională abilitată pentru confirmarea titlurilor științifice.
97. Conferirea titlurilor științifico-didactice se reglementează printr-un regulament elaborat de Ministerul Educației și aprobat de Guvern.
98. Personalul didactic, științifico-didactic, științific și de conducere poate obține grade didactice și manageriale, în conformitate cu legislația în vigoare. Pentru gradele didactice și manageriale și pentru titlurile științifice se acordă spor la salariu conform actelor normative aprobate de Guvern.
99. Personalul universității are drepturi și îndatoriri care decurg din Carta universitară, din contractul individual de muncă, precum și din legislația în vigoare.
100. Personalul Universității are dreptul de a:
  - a) i se garantează libertatea academică în conformitate cu prevederile normative;
  - b) alege și de a fi ales în organele de conducere, administrative și consultative ale universității;
  - c) participa la soluționarea problemelor instituției de învățământ superior în conformitate cu legislația în vigoare;
  - d) solicita, din proprie inițiativă, acordarea de grade didactice și titluri științifice;
  - e) se folosească de laboratoare, săli de curs, mijloace tehnice, fonduri de cărți în scopul realizării sarcinilor didactice, științifice. Are dreptul să aleagă și să utilizeze atât tehnologiile didactice, manualele și materialele didactice aprobate de Ministerul Educației, cât și pe cele alternative, pe care le consideră adecvate realizării standardelor educaționale de stat;
  - f) a publica studii, articole, volume sau opere de artă;
  - g) de a candida la obținerea de granturi naționale și internaționale, fără restricții ale libertății academice;
  - h) i se acordă distincții, mențiuni și premii pentru activitate științifică deosebită (elaborarea manualelor, monografiilor, materialelor didactice, etc.);
  - i) i se asigură condițiile prevăzute de legislație pentru ocrotirea sănătății și a securității muncii;

- j) i se include în vechimea de muncă didactică activitatea didactică și de cercetare desfășurată anterior în cazul transferului la o instituție de învățământ care oferă programe de studii de alt nivel;
  - k) se asocia în organizații obștești sindicale și profesionale, activând în condițiile respectării legislației în vigoare;
  - l) se folosii de serviciile sociale prestate de subdiviziunile structurale ale UnAȘM în conformitate cu actele normative;
  - m) activa prin cumul în limitele prevăzute de lege atât în cadrul instituției date, cât și în alte organizații;
  - n) i se acorda concediu de odihnă anual în condițiile prevăzute de Codul muncii.
101. Protecția drepturilor salariaților, precum și a drepturilor de proprietate intelectuală asupra rezultatelor creației științifice, culturale sau artistice este garantată și se asigură în conformitate cu prevederile din Cartă și cu legislația în vigoare.
102. Împotriva angajaților nu vor fi aplicate nici un fel de forme de discriminare pe criterii de gen, vârstă, etnie, naționalitate sau origine sociala, religie sau credința, orientare sexuala, limba, handicap, opinii politice, condiție sociala sau economica.
103. Personalul didactic, științifico-didactic, științific, de conducere și alte categorii este obligat să:
- a) asigure realizarea standardelor educaționale de stat de educație generală și de formare profesională inițială și continuă;
  - b) respecte regulile stabilite în universitate și să protejeze bunurile universității;
  - c) respecte normele de etică, deontologie profesională și principiile morale de echitate, umanism, generozitate, patriotism și alte virtuți;
  - d) creeze condiții optime pentru dezvoltarea potențialului individual al studentului;
  - e) îndeplinească obligațiile prevăzute în contractul individual de muncă și în fișa postului și să respecte Carta și regulamentele instituționale și prevederile altor acte normative elaborate de Ministerul Educației;
  - f) asigure securitatea vieții și ocrotirea sănătății studenților în procesul de învățământ;
  - g) nu admită tratamente și pedepse degradante, discriminarea sub orice formă și aplicarea nici unei forme de violență fizică sau psihică;
  - h) nu facă și să nu admită propagandă șovină, naționalistă, politică, religioasă în procesul educațional;
  - i) nu implice studenții în acțiuni politice (mitinguri, demonstrații, pichetări);
  - j) asigure confidențialitatea și securitatea informației care conține date cu caracter personal, în conformitate cu legislația în domeniul protecției datelor cu caracter personal;
  - q) își perfecționeze continuu calificarea profesională.
104. Personalul didactic, științifico-didactic și științific nu poate presta servicii cu plată studenților cu care interacționează direct în grupa academică în activitatea didactică.
105. Personalului didactic, științifico-didactic, științific și de conducere îi este interzisă primirea de bani sau de alte foloase sub orice formă din partea studenților, familiilor acestora, precum și din partea organizațiilor obștești ale părinților.
106. Personalul didactic, științifico-didactic, științific și de conducere are obligația de a raporta

- Ministerului Educației și organelor abilitate despre cazurile de abuz asupra studenților de care au cunoștință, în conformitate cu legislația în vigoare.
107. Nerespectarea prevederilor art. 104-106 constituie abatere disciplinară și se sancționează conform legislației în vigoare.
  108. Funcțiile didactice, științifico-didactice și științifice se ocupă prin concurs, în conformitate cu regulamentul-cadru aprobat de Ministerul Educației.
  109. Cel puțin 50% din funcțiile științifico-didactice trebuie să fie ocupate de cadre didactice titulare.
  110. Cerința minimă de calificare pentru ocuparea funcțiilor didactice este deținerea unei calificări de cel puțin nivelul 7 ISCED – studii superioare de master.
  111. Pentru ocuparea unei funcții științifico-didactice este necesară deținerea unei calificări de nivelul 8 ISCED – studii superioare de doctorat.
  112. Pentru ocuparea funcțiilor didactice, absolvenții programelor de studii superioare nepedagogice vor urma obligatoriu modulul psiho-pedagogic corespunzător unui număr de 60 de credite de studii transferabile.
  113. Angajarea prin cumul a personalului didactic, științifico-didactic și științific se realizează în baza echivalării funcțiilor, după cum urmează:
    - a) funcția de cercetător științific se echivalează cu funcția de asistent universitar și viceversa;
    - b) funcția de cercetător științific superior se echivalează cu funcția de lector universitar și viceversa;
    - c) funcția de cercetător științific coordonator se echivalează cu funcția de conferențiar universitar și viceversa;
    - d) funcția de cercetător științific principal se echivalează cu funcția de profesor universitar și viceversa.
  114. Salarizarea personalului se efectuează în dependență de nivelul de studii, funcția ocupată, de titlul științifico-didactic, de vechime în muncă în baza alocărilor financiare de la buget, precum și a resurselor proprii în conformitate cu legislația în vigoare.
  115. Norma științifico-didactică se constituie din:
    - a) activitatea didactică auditorială (contact direct cu studenții), realizată prin: ore de curs; seminare, lucrări de laborator, lucrări practice, lucrări de proiectare, stagii didactice și alte forme aprobate de Senat;
    - b) activitatea didactică neauditorială, realizată prin: conducerea stagiilor de practică; conducerea activităților didactico-artistice sau sportive; conducerea proiectelor sau tezelor de licență, de master, de doctorat; monitorizarea activității individuale a studenților; activități de evaluare și monitorizare; consultații, ghidare directă a activității individuale a studentului; alte activități prevăzute de regulamentele instituționale;
    - c) activitatea de cercetare, transfer tehnologic, realizată prin: efectuarea cercetărilor științifice; elaborarea produselor de program; publicarea articolelor științifice; brevetarea rezultatelor cercetării; elaborarea și editarea monografiilor, culegerilor științifice; realizarea tezelor de doctorat; realizarea creațiilor, literare, etc.; participarea la proiecte științifice și coordonarea de proiecte științifice; participarea la conferințe științifice, festivaluri artistice și competiții

- sportive; alte activități prevăzute de regulamentele instituționale;
- d) activitatea metodică, realizată prin: pregătirea pentru predarea cursului; elaborarea suporturilor de curs; proiectarea didactică a activităților, inclusiv a celor individuale; elaborarea de curricula; elaborarea recomandărilor metodice pentru studenți; elaborarea metodologiilor și a testelor de evaluare a rezultatelor academice; conducerea seminarelor metodologice; alte activități prevăzute de regulamentele instituționale.
116. Norma activității de cercetare pentru cadrele științifice titulare se stabilește în conformitate cu legislația în vigoare.
117. Activitatea didactică se cuantifică în ore convenționale în cadrul unei unități de timp, de regulă săptămână, semestru, an.
118. În învățământul superior, unitatea de timp pentru curs, seminar, activități de laborator și lucrări practice este de 2 ore convenționale. Ora convențională în învățământul superior este stabilită de reglementările actelor normative a ministerelor de resort.
119. Activitățile incluse în norma științifico-didactică și prevăzute la articolul 115 lit. b), c) și d) se cuantifică în ore convenționale în baza metodologiei aprobate de Senatul instituției de învățământ superior, în funcție de profil și specializare.
120. Norma didactică anuală a personalului didactic include și ghidarea directă a activității individuale a studentului.
121. În norma didactică a asistentului universitar nu pot fi incluse ore de curs.
122. Suma totală a orelor de muncă dintr-o normă științifico-didactică, realizată prin cumularea activităților menționate la art. 115, este de 35 de ore astronomice pe săptămână.
123. Senatul poate stabili diferențiat norma științifico-didactică, în baza propriei metodologii.
124. Norma de activitate a altor categorii de personal din universitate se stabilește în conformitate cu Codul muncii.
125. Personalul de conducere din învățământul superior (rector, prorector, decan, șef de departament sau șef de catedră) poate cumula funcții științifico-didactice și științifice în conformitate cu regulamentele instituționale.
126. Norma didactică constituită din activitățile prevăzute în art. 115 lit. a) și b) poate fi redusă pentru realizarea activităților prevăzute în art. 115 lit. c) și d), în baza metodologiei aprobate de Senat.
127. Evaluarea personalului didactic, științifico-didactic și științific se efectuează în funcție de performanțele didactice, de cercetare, participarea la viața academică și face parte din sistemul de asigurare a calității, fiind realizată periodic în conformitate cu regulamentele universității și cele ale ministerelor de resort.
128. Evaluarea personalului științifico-didactic este realizată de către administrația instituției, șeful de departament sau catedră, comisia de asigurare a calității, colegi, studenți și alte structuri abilitate. Evaluarea personalului științifico-didactic de către studenți este obligatorie.

CAPITOLUL V.
STUDENȚII UNIVERSITĂȚII ACADEMIEI DE ȘTIINȚE A MOLDOVEI

129. Studenții au următoarele drepturi:
- a) să fie asigurați, în condițiile legii, cu manuale de studii, asistență medicală, cămin;
  - b) să beneficieze, în condițiile legii, de bursă, al cărei cuantum se stabilește de Guvern;
  - c) să își expună liber opiniile, convingerile și ideile;
  - d) să aibă acces la informație;
  - e) să fie aleși în structurile de conducere ale instituției de învățământ și să participe la evaluarea și promovarea calității învățământului, în condițiile prevăzute de prezenta Cartă și alte regulamente interne și cele ale Ministerului Educației;
  - f) să participe la proiecte și/sau programe naționale și/sau internaționale de mobilitate academică;
  - g) să își revendice drepturile legale, să constituie asociații sau organizații care au drept scop apărarea intereselor lor și să adere la acestea, în conformitate cu legislația în vigoare;
  - h) să beneficieze de garanțiile și facilitățile prevăzute de legislație pentru persoanele care îmbină munca cu studiile în cazul în care sînt încadrați în câmpul muncii;
  - i) Studenții beneficiază și de alte drepturi consemnate în regulamentele instituționale. În universitate se constituie organe de autogovernanță ale studenților, care funcționează în conformitate cu actele normative în vigoare și cu cele ale universității.
130. În universitate se constituie organe de autogovernanță ale studenților, care funcționează în conformitate cu actele normative în vigoare și cu cele ale universității.
131. Studenții sînt reprezentați în senat și în consiliul facultății în proporție de 1/4 din numărul total al membrilor acestor organe.
132. Studenții au dreptul la scutirea de plata taxei de studii în conformitate cu regulamentele instituționale.
133. În caz de incapacitate de continuare a studiilor din motive de sănătate sau din alte motive justificate, studenții au dreptul la concedii academice conform actelor interne ale universității.
134. Studenții sînt obligați să: respecte regulamentele universității, manifeste un comportament civilizată, respecte normele de conviețuire în comunitatea academică, evite orice formă de plagiat și să rămîna fideli principiilor de proprietate intelectuală, să păstreze bunurile din patrimoniul universității.
135. Studenții care încalcă prevederile actelor normative în vigoare și/sau ale actelor interne ale universității sînt pasibili de sancționare, în funcție de gravitatea faptei, conform actelor interne ale universității, pînă la exmatriculare.
136. Universitatea menține legătura dintre foștii studenți prin organizații de absolvenți și stimulează implicarea lor în activitatea academică obștească, conform legislației.

CAPITOLUL VI.

ORGANIZAREA PROCESULUI INSTRUCTIV-EDUCATIV

137. Universitatea oferă studii superioare de licență (nivelul 6 ISCED), masterat (nivelul 7 ISCED) și doctorat (nivelul 8 ISCED).
138. În cadrul studiilor superioare de doctorat și postdoctorat se realizează activități de cercetare, dezvoltare și inovare.
139. Formarea profesională se realizează prin programe de studii ce includ activități educaționale și de cercetare, elaborate în conformitate cu Nomenclatorul domeniilor de formare profesională și al specialităților, aprobate de Senat și coordonate cu organele de resort.
140. Activitatea didactică este organizată (în conformitate cu Planul-Cadru, regulamentele Ministerului Educației și universității) prin învățământ cu frecvență sau/și frecvență redusă și la distanță (excepție fac studiile superioare de doctorat, care are doar două forme de învățământ: frecvență și frecvență redusă).
141. Instruirea este efectuată în limba de stat, iar în dependență de posibilitățile universității pot fi organizate și grupe cu predare în alte limbi.
142. Concursul de admitere este organizat în baza criteriilor generale stabilite prin Regulamentul-cadru de organizare a admiterii în învățământul superior, aprobat de Ministerul Educației.
143. Admiterea la fiecare ciclu de studii superioare se organizează prin concurs, conform metodologiei proprii a universității, în limita planului de admitere aprobat de Guvern.
144. Admiterea la programele de studii superioare se organizează în baza Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților.
145. Universitatea poate percepe de la candidați, în condițiile legii, taxe de înscriere la concursul de admitere în cuantumul stabilit în baza metodologiei proprii, publicată pe pagina web oficială a instituției.
146. Prin contractul de studii se reglementează raporturile studentului cu universitatea sub aspect academic, financiar, social, etc.
147. Activitatea instructiv-educativă este organizată în conformitate cu calendarul academic elaborat în corespundere cu actele normative și stabilit de senatul universității.
148. Studiile superioare de licență corespund unui număr de 180–240 de credite de studii transferabile (cîte 30 de credite pentru fiecare semestru) în funcție de specificul domeniului de formare profesională.
149. Forma de evaluare finală a studiilor superioare de licență se stabilește de senatul universității. Studiile superioare de licență se pot finaliza cu susținerea examenului și/sau tezei de licență și cu eliberarea diplomei de studii superioare de licență, însoțită de suplimentul redactat în limbile română și engleză.
150. În cadrul studiilor superioare de licență, studentul poate obține credite suplimentare în proporție de cel mult 10% din numărul total de credite alocate programului de studii urmat. Creditele suplimentare acumulate la diverse discipline conexe se specifică în suplimentul la diplomă.
151. Studiile superioare de masterat corespund unui număr de 90–120 de credite de studii

- transferabile, câte 30 de credite pentru fiecare semestru.
152. Planul de admitere la programele de studii superioare de master se stabilește de senatul instituției de învățământ superior, în conformitate cu cadrul normativ în vigoare.
  153. Studiile superioare de master se finalizează cu susținerea publică a tezei și cu eliberarea diplomei de studii superioare de master însoțită de suplimentul la diplomă redactat în limbile română și engleză.
  154. În ciclul II de studii superioare se oferă:
    - a) programe de aprofundare, care asigură dezvoltarea competențelor într-o specialitate din domeniul studiat la ciclul I;
    - b) programe interdisciplinare sau pluridisciplinare, care asigură dezvoltarea unor competențe transversale specifice în două sau mai multe domenii de formare profesională;
    - c) programe complementare, care suplimentează competențele obținute în cadrul studiilor superioare de licență, în vederea extinderii ariei de inserție profesională în câmpul muncii.
  155. Universitatea poate oferi programe comune de studii superioare în colaborare cu una sau mai multe instituții cu respectarea prevederilor Codului educației și ale altor acte normative.
  156. Programele de studii superioare de doctorat se desfășoară în școli doctorale instituite în baza parteneriatului între Universitatea Academiei de Științe și organizațiile din sfera științei și inovării ale Academiei de Științe a Moldovei.
  157. Școlile doctorale sunt structuri organizatorice și administrative fără personalitate juridică care organizează desfășurarea studiilor de doctorat într-un anumit domeniu de doctorat cu tematică disciplinară ori interdisciplinară.
  158. Școala doctorală include totalitatea studenților–doctoranzi și a conducătorilor de doctorat care au dobândit dreptul de a conduce doctorat, alți cercetători, cadre didactice implicate în activități de cercetare sau predare în cadrul școlii doctorale din țară sau de peste hotare.
  159. Programele de studii superioare de doctorat corespund unui număr de 180 de credite de studii transferabile.
  160. Admiterea la studii superioare de doctorat se face în bază de concurs pentru fiecare poziție vacantă de student doctorand pentru care conducătorii de doctorat au obținut finanțare de la buget sau din alte surse.
  161. Au dreptul să participe la procedura de admitere la studii de doctorat numai absolvenții cu diploma de studii superioare de master sau echivalenta acesteia, din țară și din străinătate, conform legii.
  162. În calitate de conducător de doctorat poate fi desemnată persoana care deține titlul de doctor sau doctor habilitat și îndeplinește un set minimal de indicatori de performanță științifică propus de Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare și aprobat prin ordinul ministrului educației.
  163. Studiile superioare de doctorat se finalizează cu susținerea publică a tezei de doctorat, cu conferirea titlului de doctor (în domeniul respectiv) și cu eliberarea diplomei de doctor în urma confirmării de către autoritatea națională abilitată pentru confirmarea titlurilor științifice.
  164. În cazul finalizării studiilor superioare de doctorat fără susținerea publică a tezei de doctorat, se eliberează un certificat care atestă frecventarea studiilor superioare de doctorat în domeniul

- respectiv, ceea ce constituie experiență profesională de cercetare.
165. Diploma de doctor conferă dreptul de a profesa în domeniul științelor/ artei etc., precum și de a ocupa posturi în instituții de învățământ superior, în organizații din sfera științei și inovării, dar și în alte instituții și organizații din economia națională.
  166. Diploma de doctor conferă și dreptul de înscriere în programele de postdoctorat, care sunt organizate în scopul realizării de cercetări științifice fundamentale și aplicative avansate și au durata de cel mult 3 ani.
  167. Programele de postdoctorat se finanțează prin concurs de proiecte, din surse externe, granturi, burse, precum și din fonduri speciale ale universității și ale organizațiilor din sfera științei și inovării, în condițiile legii.
  168. Pe durata realizării programului de postdoctorat, postdoctorandul se poate încadra, prin cumul, în funcția de cercetător științific în universitate sau în organizații din sfera științei și inovării în conformitate cu prevederile legislației în domeniul muncii.
  169. Programele de postdoctorat se finalizează cu susținerea publică a tezei de doctor habilitat sau în baza sintezei lucrărilor științifice publicate în conformitate cu actele normative în vigoare.
  170. Universitatea poate dezvolta relații de parteneriat cu mediul de afaceri la formarea cadrelor de înaltă calificare, realizate prin:
    - a) stabilirea rolurilor, interdependenței și responsabilităților tuturor actorilor implicați în procesul de formare și inserție profesională;
    - b) stabilirea unui cadru facilitator și cooperant de interacțiune a sistemului de învățământ superior cu piața muncii;
    - c) fondarea de societăți comerciale pentru practicarea activităților economice ce țin exclusiv de scopurile specificate în Planul de dezvoltare strategică instituțională;
    - d) realizarea parteneriatului public-privat.
  171. Parteneriatul dintre universitate și mediul de afaceri prevede:
    - a) crearea centrelor comune de ghidare și consiliere în carieră și de angajare a absolvenților pe piața muncii;
    - b) organizarea târgurilor și a burselor locurilor de muncă;
    - c) crearea incubatoarelor de afaceri și a laboratoarelor de cercetare comune;
    - d) organizarea formării profesionale continue;
    - e) oferirea locurilor pentru stagii de practică;
    - f) implicarea cadrelor de înaltă calificare din mediul de afaceri în monitorizarea și evaluarea calității învățământului superior;
    - j) alte activități și acțiuni legale.
  172. Monitorizarea angajării absolvenților pe piața muncii se realizează de către universitate în colaborare cu angajatorii.
  173. Angajarea pe piața muncii a absolvenților se efectuează în conformitate cu legislația în vigoare.

CAPITOLUL VII.

ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII ȘTIINȚIFICE

174. Activitatea de cercetare, dezvoltare și inovare se realizează de către cercetători, cadre didactico-științifice, doctoranzi, masteranzi și studenți în cadrul catedrelor, centrelor de cercetare, a altor structuri din parteneriatul cu organizațiile din sfera științei și inovării, în scopul producerii de cunoaștere și al formării profesionale a specialiștilor de înaltă calificare.
175. Modul de organizare și desfășurare a cercetării științifice se reglementează prin Carta universitară, Strategia de cercetare instituțională, regulamentele privind organizarea studiilor superioare de doctorat, Carta europeană a cercetătorilor, prin alte acte normative.
176. Finanțarea cercetării se face în baza criteriilor de calitate și performanță, prin mecanisme distincte, stabilite printr-un regulament aprobat de Guvern, și din alte surse legale.
177. Finanțarea de la bugetul de stat a proiectelor de cercetare, dezvoltare și inovare, de creație artistică se efectuează, exclusiv, pe bază de concurs, organizat de autoritatea națională pentru cercetare, dezvoltare și inovare.
178. Pentru activitățile de cercetare desfășurate, universitatea poate beneficia de finanțare instituțională acordată, prin concurs, în baza evaluării relevanței internaționale și a impactului economic și social al rezultatelor obținute. Condițiile concursului, metodologia evaluării relevanței internaționale și a impactului economic și social, inclusiv volumul finanțării instituționale, se stabilesc de autoritatea națională pentru cercetare, dezvoltare și inovare.
179. Universitatea este deținătoare de drept a proprietății intelectuale generate din propria activitate de cercetare finanțată de la bugetul de stat și este autonomă în valorificarea rezultatelor cercetărilor științifice.
180. Activitatea științifică se realizează atât în mod independent, cât și în colaborare organizațiile din sfera științei și inovării, cu alte instituții din țară și din străinătate. Cooperarea internațională în domeniul învățământului și cercetării se efectuează în conformitate cu legislația Republicii Moldova și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.
181. Programele și proiectele internaționale sunt finanțate conform legislației în vigoare sau, după caz, în conformitate cu prevederile din proiectele aprobate și finanțate.
182. Rezultatele cercetărilor științifice (examineate în cadrul consiliului științific) sunt comunicate la sesiuni și conferințe științifice, simpozioane, congrese.
183. Formele de organizare ale activității științifice, darea de seamă cu privire la cercetările efectuate se stabilesc de Consiliul Științific și se aprobă de Senat.
184. Universitatea susține dezvoltarea competitivității în sfera științei, încurajează concurența, apariția diverselor școli științifice și realizează aplicarea în practică a rezultatelor cercetărilor științifice, conform legislației în vigoare.
185. Universitatea favorizează activitatea asociațiilor științifice, care contribuie la dezvoltarea științifică și culturală a Republicii Moldova.
186. Universitatea editează manuale, materiale didactice, culegeri de lucrări științifice, reviste științifice, materiale ale conferințelor, simpozioanelor în colaborare cu alte centre etc.

CAPITOLUL VIII.

ÎNVĂȚAREA PE TOT PARCURSUL VIEȚII

187. Învățarea pe tot parcursul vieții include activitățile de învățare realizate de o persoană pe parcursul vieții, în scopul formării sau dezvoltării competențelor din perspectivă personală, civică, socială și profesională.
188. Universitatea, prin programe de instruire formală, non-formală și informală asigură învățarea pe tot parcursul vieții pentru dezvoltarea competitivității.
189. Certificarea cunoștințelor și competențelor dobândite în contexte de educație formală, nonformală și informală se realizează conform cadrului normativ în vigoare.
190. Finanțarea învățării pe tot parcursul vieții se realizează din surse publice și/sau private, în bază de parteneriat public-privat, organizații nonguvernamentale, din fonduri nerambursabile în cadrul programelor internaționale, precum și prin contribuția beneficiarilor.
191. Universitatea încurajează formarea profesională continuă a salariaților, care având deja o calificare ori o profesie, își completează competențele profesionale prin aprofundarea cunoștințelor în domeniul specialității de bază sau prin deprinderea unor noi metode sau procedee conexe domeniului în care profesează respective.
192. Formarea continuă a adulților se realizează în conformitate cu Regulamentul de formare continuă a adulților, aprobat de Guvern.
193. Formarea continuă a adulților se finanțează din mijloace achitate de persoane fizice și juridice, din sponsorizări, donații, taxe pentru studii, contribuții personale, fonduri externe (proiecte) și din alte surse legale.
194. Dezvoltarea profesională a personalului didactic, științifico-didactic, științific și de conducere este obligatorie pe parcursul întregii activități profesionale și se reglementează de Guvern.
195. Dezvoltarea profesională a personalului didactic, științifico-didactic, științific și de conducere se realizează de alți prestatori de servicii educaționale, în baza unor programe de formare profesională prin: stagii de formare profesională oferite de organizații acreditate din țară și de peste hotare; participare, ca parteneri, la proiecte educaționale și/sau de cercetare naționale și internaționale; participare cu comunicări și/sau lucrări la conferințe, seminare, simpozioane, expoziții internaționale.
196. În cadrul formării profesionale continue realizate prin stagii în instituții de învățământ și cercetare, cadrele didactice din învățământ pot obține credite de dezvoltare profesională.

CAPITOLUL IX.

ACTIVITATEA ECONOMICO-FINANCIARĂ ȘI PATRIMONIUL UNIVERSITĂȚII

197. Universitatea este finanțată în modul stabilit de legislația în vigoare din următoarele surse:
  - a) mijloace alocate din bugetul de stat pentru pregătirea cadrelor de specialitate conform Comenzii de Stat și întreținerea studenților cu statut de orfan și a celor aflați sub tutelă;
  - b) mijloace alocate din contul bugetului de stat pentru activități de cercetare-inovare obținute prin concurs, organizat de structura abilitată;

- c) mijloace obținute de la prestarea serviciilor cercetare, efectuate în bază de contract;
  - d) mijloace obținute în baza realizării proiectelor de cercetare-dezvoltare internaționale;
  - e) mijloace provenite din taxele de studii sau instruire aplicate studenților, doctoranzilor, precum și din cursurile de formare continuă;
  - f) soldul mijloacelor bănești rămase la contul bancar la finele anului financiar;
  - g) dobânzi de la depozitele bancare ale mijloacelor financiare disponibile;
  - h) donații, sponsorizări, contracte de arendă/locățione;
  - i) alte taxe percepute din activități economice în condiții legale.
198. Mijloacele economisite rămân la dispoziția Universității și sunt utilizate conform hotărîrii Consiliului de administrație în modul stabilit de regulamentul aprobat de Senat.
199. Autonomia universitară în plan financiar, se realizează prin:
- a) administrarea resurselor financiare prin conturi bancare, inclusiv a transferurilor de la bugetul de stat;
  - b) utilizarea resurselor disponibile pentru desfășurarea activității, conform propriilor decizii;
  - c) acumularea veniturilor proprii din taxe, servicii acordate, lucrări executate și din alte activități specifice, conform nomenclatorului serviciilor prestate aprobat de Guvern;
  - d) administrarea bunurilor proprietate a instituției și asigurarea condițiilor optime de dezvoltare a bazei materiale a instituției.
200. Patrimoniul Universității este intangibil, fiind constituit din construcții, terenuri, dotări materiale și nemateriale transmise în gestiune economică de către Academia de Științe a Moldovei pentru realizarea procesului de instruire, cercetare, cazare, activități extracurriculare.
201. Dezvoltarea bazei materiale se asigură din mijloace bugetare și alte surse legale de finanțare a universității. Proprietățile dobândite din activitățile de antreprenariat ale universității sînt proprietate a instituției.
202. Deciziile privind bunurile care constituie proprietatea universității se iau cu votul a 2/3 din numărul membrilor Consiliului pentru dezvoltare strategică instituțională, inclusiv al reprezentantului Ministerului Finanțelor, cu avizul pozitiv al senatului, aprobat cu votul a 2/3 din numărul membrilor, în conformitate cu Planul de dezvoltare strategică instituțională. Deciziile luate sînt aduse la cunoștința fondatorilor.
203. Bunurile aflate în gestiunea universității în scopuri educaționale, de cercetare, dezvoltare și inovare, servicii auxiliare (cămine, cantine, săli de sport etc.) nu pot fi folosite în calitate de gaj pentru accesarea creditelor bancare.
204. Universitatea are posibilitatea de a crea, independent sau în parteneriat, prin decizii ale Consiliului pentru dezvoltare strategică instituțională, cu votul a 2/3 din numărul membrilor, inclusiv al reprezentantului Ministerului Finanțelor, instituții publice de cercetare și inovare, centre experimentale și didactice, stațiuni și terenuri didactice, incubatoare de afaceri, cluburi sportive, precum și societăți comerciale, prin care să își realizeze misiunea și să valorifice propriile rezultate ale activităților de cercetare și inovare desfășurate. Aceste decizii sînt aduse la cunoștința fondatorilor. Orice profit realizat din asemenea activități constituie venitul propriu al instituției de învățămînt superior și urmează a fi investit obligatoriu în scopul realizării misiunii asumate prin Carta universitară.

CAPITOLUL X.
DISPOZIȚII FINALE

205. Reorganizarea Universității se efectuează în baza propunerilor Ministerului Educației și ale Academiei de Științe a Moldovei.
206. Carta universitară este adoptată de către Senat. Modificarea sau completarea acesteia se realizează în baza votului favorabil a minimum $2/3$ din numărul membrilor Senatului Universității.
207. Prezenta Cartă universitară este o variantă revăzută a Statutului aprobat la ședința Senatului Universității Academiei de Științe a Moldovei nr. 5 din 28.12.2012; Biroului Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică, AȘM nr. 2 din 14.01.2013 avizat de Ministerul Educației al Republicii Moldova la data de 15.01.2013 și înregistrat la Ministerul Justiției al Republicii Moldova cu nr. 5986 din 24.01.2013.

Prezenta Cartă universitară conține **26 (douăzeci și șase)** file numerotate și broșurate